

namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 29 C 538/2015-405 z 28. mája 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Košice II č. k. 29 C 538/2015-405 z 28. mája 2019 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Okresného súdu Košice II č. k. 29 C 538/2015-405 z 28. mája 2019 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Košice II j e p o v i n n ý nahradiť trovy konania [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] v sume 4 171,03 € (slovom štyritisícstosedemdesiatjeden eur a tri centy) na účet spoločnosti AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., Kmeťova 26, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Sťažovatelia zároveň požiadali o priznanie náhrady trov konania.

II.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia sťažovateľov

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva:

«Žalobca (Mesto Košice) sa v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II domáhal voči žalovaným ako sťažovateľom určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území: [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zapísané na [REDAKOVANÉ]. Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 23.05.2018, právoplatný dňa 24.7.2018, žalobu žalobcu zamietol a priznal sťažovateľom nárok na náhradu trov konania v plnej výške, o ktorej mal súd rozhodnúť samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku...

Okresný súd Košice II uznesením vyššieho súdneho úradníka, sp. zn.: 29C/538/2015-317 zo dňa 10.01.2019 rozhodol tak, že: „Žalobca je povinný nahradiť žalovaným v 1., v 3. až 20. rade trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 7.660,66 € na účet právneho zástupcu žalovaných, ktorým je JUDr. Klaudia Azariová, advokátka, so sídlom Kmeťova 26, Košice, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia. Žalovanému v 2. rade a žalovanej v 21. rade náhradu trov konania nepriznáva.“...

Súd, resp. vyšší súdny úradník Okresného súdu Košice II, pri priznaní trov neakceptoval niektoré úkony a ich počet, a pri tarifnej hodnote nevychádzal z hodnoty veci, ale aplikoval ust. § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z.»

3. V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že «Sťažovatelia podali voči predmetnému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Košice II, sp. zn.: 29C/538/2015-317 zo dňa 10.01.2019 sťažnosť v zmysle § 239 ods. 1 zákona č. 160/2015 z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP).

Uznesením zo dňa 28.05.2019, sp. zn. 29C/538/2015-405, sťažovateľom doručené dňa 06.06.2019, Okresný súd Košice II zmenil rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka tak, že: „Mení výrok uznesenia sp. zn. 29C/538/2015 - 317 zo dňa 10.1.2019 tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovaným v 1., v 3. až v 20. rade trov konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 9.847,55 € na účet právneho zástupcu žalovaných, ktorým je JUDr. Klaudia Azariová, advokátka, so sídlom Kmeťova 26, Košice, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.“, avšak pri priznaní trov právneho zastúpenia naďalej nevychádzal z ustanovenia § 9 ods. 1 a § 10 ods. 1, 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhlášky“).

Sťažovatelia, ktorým bola priznaná náhrada trov konania v plnej výške, majú prostredníctvom svojho právneho zástupcu za to, že uvedené rozhodnutie súdu o trovách konania závažne porušuje právo na spravodlivý proces a princíp právnej istoty.

Okresný súd Košice II v predmetnom prípade rozhodol o náhrade trov konania v rozpore s platnou právnou úpravou a ustálenou judikatúrou, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom porušenie je v takej extrémnej miere, že má ústavnoprávnu rovinu.».

4. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti zdôrazňujú, že «konajúci súd neuviedol žiadne relevantné právne ani skutkové závery, ktoré by odôvodnili aplikáciu ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhlášky“) a nepriznanie trov konania sťažovateľom v zákonnej výške.».

5. Napadnuté rozhodnutie je podľa sťažovateľov arbitrárne a zjavne neodôvodnené, keďže sa v ňom okresný súd nevysporiadal dostatočne s ich argumentáciou týkajúcou sa skutočnosti, že v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti sa malo pri určení tarifnej odmeny advokáta vychádzať z hodnoty nehnuteľnosti. Namiesto toho okresný súd podľa názoru sťažovateľov aplikoval nesprávne ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“), podľa ktorého pri určení odmeny vychádzal z jednej trinástiny výpočtového základu z dôvodu, že hodnotu nehnuteľnosti je možné podľa názoru okresného súdu určiť len s nepomernými ťažkosťami, a to aj napriek tomu, že sťažovatelia predložili okresnému súdu niekoľko stanovísk realitných kancelárií o trhovej cene nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom sporu.

III.

Vyjadrenia odporcu, zúčastnených osôb a replika sťažovateľov

6. K veci sa vyjadrili predseda okresného súdu a zákonná sudkyňa listom sp. zn. 1 SprV 812/2019 z 11. decembra 2019, v ktorom skonštatovali:

„Uznesením č. k. 29C/538/2015-317 zo dňa 10.1.2019 vyšší súdny úradník v súlade s ust. § 262 ods. 2 c.s.p. rozhodol o výške náhrady trov konania. Po sťažnosti žalovaných proti predmetnému uzneseniu sudca v súlade s ust. § 248 c.s.p. uznesením č. k. 29C/538/2015-405 zo dňa 28.5.2019 rozhodol tak, že zmenil I. výrok uznesenia č. k. 29C/538/2015-317 zo dňa 10.1.2019, čím čiastočne akceptoval argumentáciu žalovaných uvedenú v sťažnosti.“

Dôvody, pre ktoré súd pri rozhodovaní vychádzal pri určení tarifnej odmeny podľa ust. § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. sú podrobne a dostatočne určito a zrozumiteľne uvedené v bode 21 - 24, ale najmä v bode 25 uznesenia 29C/538/2015-405 zo dňa 28.5.2019 s odkazom na aktuálnu judikatúru Najvyššieho, ale aj Ústavného súdu SR a na tieto dôvody v plnej miere poukazuje.“

Okresný súd súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

7. Ústavný súd podaním zo 4. decembra 2019 upovedomil zúčastnenú osobu (mesto Košice) podľa § 33 ods. 1 zákona o ústavnom súde o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie a o možnosti vyjadriť sa k nej podľa § 126 zákona o ústavnom súde. Zúčastnená osoba sa v lehote stanovenej ústavným súdom k prijatej ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

8. Sťažovatelia v stanovisku k vyjadreniu predsedu okresného súdu doručenom ústavnému súdu 15. januára 2020 zotrvali na svojich sťažnostných námietkach a zdôraznili:

«Považujeme za záver *ad absurdum* Okresného súdu Košice II, že tarifná hodnota môže byť určená pri nehnuteľnostiach len a výhradne znaleckým posudkom, ak táto povinnosť nie je nikde v zákone stanovená a nikdy v rozhodovacej praxi nebola ustálená. Ide o hrubo nepredvídateľné rozhodnutie porušujúce právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie a spravodlivý súdny proces. Uvedené je okrem iného priamo v rozpore s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR, podľa ktorého nálezu z 11. decembra 2014, sp. zn. II. ÚS 583/2013-31:

„Pokiaľ je vec, právo alebo plnenie, ktoré je predmetom daného súdneho sporu, peniazmi ocniteľné, potom sa táto čiastka (suma) považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože citované ustanovenia advokátskej tarify dôsledne rozlišujú situácie pre náhrady trov konania, kedy je predmet právneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi ocniteľný, a kedy nie je. Inými slovami, explicitná úprava § 9 ods. 1 advokátskej tarify vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) advokátskej tarify...

Uvedený záver je plne aplikovateľný na daný prípad, kedy Okresný súd Košice II mal povinnosť, aj odhadom, určiť základ pre tarifnú hodnotu, pretože nehnuteľnosti boli peniazmi ocniteľné.

Účelovosť a absurdnosť celého rozhodovania Okresného súdu Košice II o náhrade trov konania je zvýraznená tým, že Uznesením OS KE II z 10.1.2019 vyšší súdny úradník konštatoval, že len a jedine výhradne na základe znaleckého posudku je možné stanoviť hodnotu nehnuteľností pre účely určenia tarifnej hodnoty, pretože považuje stanoviská realitných kancelárií za irelevantné, ale zákonná sudkyňa v rozhodovaní o sťažnosti použila v napadnutom Uznesení OS KE II z 28.5.2019 už inú argumentáciu ohľadom nutnosti ocenenia hodnoty nehnuteľností len znaleckým posudkom a žiadnym iným spôsobom (bod 21 - 24 napadnutého uznesenia, kde už súd odkazuje na úplne inú argumentáciu po tom, ako sme v rámci sťažnosti napádali nesprávnosť Uznesenia z 10.1.2019), kedy bez akéhokoľvek racionálneho základu preferuje ako jediný možný dôkaz o hodnote nehnuteľností znalecký posudok.

Ako sme aj uviedli v ústavnej sťažnosti, súd zjavne opomenul aplikovať ust. § 264 ods. 1 CSP, ktoré mu ukladá povinnosť určiť hodnotu veci odhadom, ak už absurdne považoval stanoviská realitných kancelárií za irelevantné.

Sťažovatelia citovali v čl. III svojej ústavnej sťažnosti rozhodnutia z piatich rôznych súdov, ktoré jednoznačne dôvodili, že hodnota nehnuteľností sa správne určuje aj potvrdeniami realitných kancelárií a nikde sa nevyžaduje nutnosť zaobstarat' znalecký posudok. K tomu dodávame, že sú na portáli ministerstva spravodlivosti dostupné desiatky ďalších rozhodnutí súdov, ktoré vychádzali z potvrdenia realitných kancelárií pri určení hodnoty nehnuteľností, výšky nájmu, výšky bezdôvodného obohatenia a pod.

Je absolútne bežným spôsobom určenia hodnoty veci, výšky nájmov, bezdôvodného obohatenia, určenie prostredníctvom potvrdenia realitných kancelárií. Preto Okresný súd Košice II svojim rozhodnutím vytvoril absolútny stav právnej neistoty, kedy chce nútiť účastníkov konania zaobstarávať si pred právoplatným rozhodnutím vo veci znalecké posudky na určenie hodnoty nehnuteľnosti bez toho, aby na akomkoľvek inom súde v Slovenskej republike to bolo potrebné, navyše, ak to nie je žiadna zákonná povinnosť.“»

Sťažovatelia súhlasili s upustením od ústneho pojednávania.

9. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

10. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251.

12. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

13. V súvislosti s tým ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní tejto právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

14. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu č. k. 29 C 538/2015-405 z 28. mája 2019.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

18. Článok 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, avšak v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

19. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je nepochybne aj rozhodovanie o náhrade trov konania (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08). Rozhodovanie o náhrade trov konania je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). To, či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom (čl. 46 ods. 1 ústavy), určuje zákonná úprava náhrady trov konania obsiahnutá v zákone č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Procesné predpisy, ktoré upravujú náhradu trov konania, preto treba vykladať v súlade s takto vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu.

20. Ústavný súd posudzuje problematiku náhrady trov konania zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o náhrade trov konania pristupuje len za celkom výnimočných okolností (IV. ÚS 248/08, IV. ÚS 182/09, IV. ÚS 481/2013), ak zistí, že rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý zakladá zjavný rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

V.

Posúdenie vecí ústavným súdom

21. V okolnostiach posudzovaného prípadu okresný súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania zmenil tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovaným v 1. a v 3. až 20. rade trov konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 9 847,55 €.

22. Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak.

23. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky, hodnota záväzku a hodnota veci, o ktorej vlastníctvo sa vedie spor alebo ktorej vydanie je predmetom súdneho sporu.

24. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.

25. Sťažovatelia sú presvedčení, že napadnuté uznesenie trpí nedostatkom náležitého a presvedčivého odôvodnenia skutočností, ktoré viedli okresný súd k záveru o určení náhrady trov právneho zastúpenia v konaní o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nie podľa hodnoty nehnuteľnosti, ale vo výške jednej trinástiny výpočtového základu, čo má za následok nepreskúmateľnosť napadnutého uznesenia.

26. Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (obdobne napr. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej).

27. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument,

ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivý súdny proces vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

28. V okolnostiach danej veci je podľa názoru ústavného súdu nevyhnutné poukázať na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 119/2012 zo 16. mája 2012 a nález sp. zn. II. ÚS 583/2013 z 11. decembra 2014, podľa ktorých základná hodnota tarifnej odmeny advokátov sa stanovuje podľa tarifnej hodnoty veci alebo práva, a pritom tarifnou hodnotou sa rozumie výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka (§ 9 a § 10 vyhlášky). Pokiaľ sú teda vec, právo alebo plnenie, ktoré sú predmetom súdneho, sporu peniazmi ocenené, potom sa táto suma považuje za základ pre tarifnú hodnotu aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k takejto veci, pretože citované ustanovenia vyhlášky dôsledne rozlišujú situácie pre náhrady trov konania, keď je predmet právneho sporu, o ktorom vlastníctve sa rozhoduje, peniazmi ocenený a keď nie je. Inými slovami, explicitná úprava § 9 ods. 1 vyhlášky vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky.

29. Predmetom sporu vo veci sťažovateľov bolo určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti bolo v danom prípade ocenené peniazmi, v dôsledku čoho okresný súd pri priznávaní náhrady trov konania nemohol vychádzať z tarifnej odmeny ustanovenej v § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, ale bol povinný na vec aplikovať § 10 ods. 2 vyhlášky.

30. Právo na priznanie primeranej a právny predpismi stanovenej náhrady trov konania, ktoré úspešnej strane v konaní vzniknú, je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces. Ak okresný súd náhradu trov právneho zastúpenia v správnej výške určenej podľa príslušnej právnej normy sťažovateľom nepriznal, odoprel im ochranu už označených práv.

31. Za splnenia zákonom stavených podmienok hodnotu veci pri rozhodovaní o náhrade trov konania je možné určiť nielen na základe znaleckého posudku, ale aj na základe odborného vyjadrenia vyžiadaného od odborne spôsobilej osoby (napríklad realitná kancelária) alebo na základe vlastného odhadu súdu.

VI.

Záver

VI.1 K bodom 1 a 2 výrokovej časti nálezu

32. Na uvedenom skutkovom základe ústavný súd rozhodol, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (body 1 a 2 výroku nálezu).

33. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

34. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

35. Úlohou okresného súdu preto bude opätovne rozhodnúť o otázke náhrady trov konania, majúc na zreteli, že spravodlivosť, ktorá je osobitne zvýraznená v čl. 2 CSP (ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru), je kritériom ukladajúcim každému všeobecnému súdu povinnosť hľadať také riešenie ním prejednávanej veci, ktoré nebude možné vyhodnotiť ako popierajúce zmysel a účel príslušných zákonných ustanovení.

VI.2 K bodu 3 výrokovvej časti nálezu

36. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti požiadali ústavný súd o priznanie náhrady trov konania, ktoré vyčíslili sumou 219,52 € za 2 úkony právnej služby (prevzatie právneho zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ústavná sťažnosť) vrátane dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“).

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Pri rozhodovaní o priznaní náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky, podľa ktorej výpočtovým základom pre účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka, ak odsek 4 neustanovuje inak. Táto podľa oznámenia Štatistického úradu Slovenskej republiky za I. polrok 2018 predstavovala sumu 980 €.

39. Ústavný súd preto v súlade s touto vyhláškou priznal sťažovateľom náhradu trov konania v celkovej sume 4 171,03 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby u devätnástich sťažovateľov vykonané v roku 2019 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v sume po 163,33 € za dva úkony a dva režijné paušály v sume po 9,80 € vrátane 20 % DPH, ktoré zaviazal nahradiť okresný súd (bod 3 výroku nálezu).

40. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu